

Cròniques des de Ginebra: Setmana de mobilització dels pobles davant de la impunitat de les empreses transnacionals

Alicia Rodríguez

La setmana del 24 al 29 d'octubre va tenir lloc a Ginebra la Setmana de Mobilització dels Pobles, coincidint amb la Segona Sessió del Grup de Treball de Composició Oberta (OEIGWG) del Consell de Drets Humans de Nacions Unides, que té el mandat d'establir un Tractat Vinculant sobre Transnacionals i Drets Humans.

*Hi ha un gran
buit legal
en el dret
internacional
en relació a la
responsabilitat
de les ETNs
sobre el
compliment dels
DDHH*

Aquest Tractat hauria de contribuir a posar fi a la impunitat de les Empreses Transnacionals (ETNs) per les vulneracions als Drets Humans (DDHH) que cometem diàriament a tot el món, i garantir l'accés a la justícia a les persones i comunitats afectades per les seves activitats.

L'organització de la Setmana de Mobilització dels Pobles va estar a càrrec de la *Campanya Global per Reivindicar la Sobirania dels Pobles, Desmantellar el Poder de les empreses transnacionals i Posar fi a la Impunitat*, de la qual forma part EntrePobles, que és una coalició de més de 200 moviments socials, xarxes i organitzacions de tot el món, així com campanyes de denúncia d'empreses específiques, actives en diferents sectors, regions i països.

La Campanya Global és una resposta davant del poder corporatiu. Té per objectiu facilitar el diàleg, els intercanvis d'estratègies, d'informació i d'experiències, actuant com un espai on cobren major visibilitat les resistències i s'aprofundeix la solidaritat.

Al juny de 2014, el Consell de Drets Humans va adoptar la Resolució 26/9 sobre l'elaboració d'un instrument internacional jurídicament vinculant sobre les ETNs i altres empreses pel que fa als DDHH. Va ser un assoliment històric després de dècades d'intents fracassats en Nacions Unides.

La Campanya Global ha estat involucrada en aquest procés, facilitant la participació de persones pertanyents a moviments socials de tot el món durant les Setmanes de Mobilització en paral·lel de les sessions del Consell de Drets Humans al juny de 2014, juliol de 2015 i octubre de 2016.

Entre els moviments socials presents, podem destacar la presència de la Via Camperola, la Marxa Mundial de Dones i comu-

nitats de persones afectades, com la Unió d'Afectats/as per les Operacions Petroleres de Texaco (UDAPT) d'Equador o representants de la Comunitat de Barillas a Guatemala.

La Campanya Global ha treballat en 6 propostes, que ha presentat en la OEIGWG a Ginebra:

1. Enfocament i abast del Tractat sobre les ETNs i altres empreses en relació als DDHH. Hi ha un gran buit legal en el dret internacional en relació a la responsabilitat de les ETNs sobre el compliment dels DDHH. Les ETNs, mentre que són persones jurídiques, són subjectes i objectes de drets, i per tant, han de respectar els DDHH. El futur instrument internacional ha de ser ratificat pels Estats i la seva aplicació garantida per un mecanisme internacional públic.

2. Responsabilitat de les ETNs per perjudicis als DDHH: l'aspecte extraterritorial. Les ETNs no poden vulnerar els DDHH on vulgui que aquestes operin i els estats d'origen de les ETNs tenen l'obligació de respectar, protegir, complir i remeiar els crims de DDHH de les ETNs, allí on operin.

3. Tribunal Internacional sobre Empreses Transnacionals i Drets Humans. Es proposa establir un Tribunal Internacional sobre Empreses Transnacionals i Drets Humans, que complementi els mecanismes universals, regionals i locals, i garanteixi a les persones i comunitats afectades l'accés a una instància judicial independent per a l'obtenció de justícia per violacions dels drets civils, polítics, socials, econòmics, culturals i mediambientals.

4. Responsabilitat solidària i mancomunada de les ETNs amb els seus direc-

*Com a
Campanya
Global, tenim el
repte d'avançar
en la redacció
del Tractat
Internacional
dels Pobles per
al control de
les empreses
transnacionals*

tors i cadenes de valor (filials, proveïdors i subcontractistes). Es proposa que tots els agents econòmics que es lucren amb una activitat mercantil han de ser responsabilitzats de les conseqüències que aquesta activitat generi, en tota la cadena de valor. Això inclou filials, proveïdors i subcontractistes.

5. Institucions Financeres Internacionals (FMI, Banc Mundial) i el Règim de Comerç i Inversió (OMC/TLCs i TBI). El futur instrument internacional vinculant ha d'incloure regles sobre obligacions de les Institucions Financeres Internacionals (IFIs) i instruments relatius, així com sobre la conducta del règim internacional de comerç i inversions.

6. Drets de les persones afectades. Hi ha una definició estricta sobre qui són persones afectades per les ETNs. Per tant, és essencial que el futur Tractat contingui un capítol dedicat a abordar aquest concepte i la forma de reparar les vulneracions dels drets.

Com a valoració de la Setmana de Mobilització dels Pobles, és important dir que va haver-hi un variat i nodrit nombre de participacions des dels moviments socials i comunitats afectades en les plenàries del OEIGWG, en les sessions paral·leles organitzades per la Campanya Global dins de Nacions Unides i en les activitats en la carpa exterior situada a la Plaça de les Nacions, organitzades per la Campanya Global.

La possibilitat d'estar una setmana compartint tantes hores d'activitats, reunions i anàlisis ha facilitat l'articulació de noves

xarxes de treball entre els diferents moviments i organitzacions presents, la qual cosa alimenta i contribueix a l'enfortiment de la Campanya Global.

La Tercera Sessió del Grup de Treball Intergovernamental del Grup de Treball de Composició Oberta (OEIGWG) del Consell de Drets Humans de Nacions Unides serà a l'octubre de 2017 i té com a objectiu seguir avançant en la construcció del Tractat Vinculant sobre Transnacionals i DDHH.

Com a Campanya Global, tenim el repte d'avançar en la redacció del **Tractat Internacional dels Pobles per al control de les Empreses Transnacionals**, que reculli totes les aspiracions que tenim com a Campanya Global.

Un altre repte de la Campanya és continuar treballant al **Centre Internacional dels Pobles davant de la impunitat de les Empreses Transnacionals**, que té com a objectiu ser una instància que permeti el seguiment, recerca i acció sobre les denúncies presentades per col·lectius afectats per les pràctiques de les ETNs, i que d'aquesta manera, pugui centralitzar els casos i portar-los al **Tribunal Internacional sobre Empreses Transnacionals i Drets Humans**. D'altra banda, hem de continuar treballant en l'**articulació política**, perquè cada vegada més se sumeixen noves organitzacions a la Campanya Global i en la **solidaritat** per donar resposta a tots els casos de vulneració de DDHH per part de les ETNs que ens trobem diàriament. ■